

SFS 1975: 244

Utkom från trycket
den 3 juni 1975

Lag om ändring i konkurslagen (1921:225);

utfärdad den 7 maj 1975.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrives i fråga om konkurslagen (1921:225)

dels att 10 a, 18 a, 28 a, 32 a, 193 och 208 §§ skall upphöra att gälla²,
dels att i 44, 56, 138, 190, 194, 194 a och 199 §§ ordet "egendoms-
avträde" skall bytas ut mot "konkurs"³,

dels att 1—40, 54, 55, 97, 100, 100 a, 103, 121, 133—136, 176, 185,
198, 201, 209 och 216 §§ samt rubrikerna till 1, 2 och 3 kap. skall ha
nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas elva nya paragrafer, 29 a, 29 b, 39 a, 39 b,
40 a, 40 b, 40 c, 121 a, 134 a, 134 b och 134 c §§, av nedan angivna
lydelse.

1 kap.

Inledande av konkurs m.m.

1 § Gäldenär som är på obestånd skall på egen eller borgenärs
ansökan försättas i konkurs, om ej annat är föreskrivet.

Med obestånd (insolvens) avses att gäldenären icke kan rätteligen
betala sina skulder och denna oförmåga ej är endast tillfällig.

2 § Uppgift av gäldenären att han är insolvent skall godtagas, om ej
särskilda skäl föranleda annat.

3 § Om ej annat visas anses gäldenär insolvent, om han vid utmätning
inom de senaste sex månaderna före konkursansökningen befunnits
sakna tillgångar till full betalning av utmättningsfordringen. Detsamma
gäller, om gäldenären förklarat sig inställa sina betalningar.

¹ Prop. 1975:6, LU 12, rskr 91.

² Senaste lydelse av

10a § 1970: 848

18a § 1934: 70

28a § 1967: 533

32a § 1944: 707

208 § 1970: 848.

³ Senaste lydelse av

44 § 1970: 848

138 § 1971: 498

194 § 1944: 707

194a § 1944: 707

199 § 1968: 625.

4 §⁴ Om ej annat visas anses gäldenär, som är eller under det senaste året före konkursansökningen varit bokföringsskyldig, insolvent, om han trots uppmaning av borgenär att betala klar och förfallen skuld underlåtit att göra detta inom en vecka och borgenären söker honom i konkurs inom tre veckor därefter samt skulden då alltjämt ej är betald. Borgenärens uppmaning skall innehålla erinran om att konkursansökan kan följa. Uppmaningen skall delges gäldenären. Delgivning enligt 12 § delgivningslagen (1970:428) får ske endast om anledning förekommer att gäldenären avvikit eller eljest håller sig undan.

5 §⁵ Borgenär äger icke få gäldenären försatt i konkurs, om

1. borgenären har betryggande pant eller därmed jämförlig säkerhet i gäldenären tillhörig egendom,

2. tredje man ställt betryggande säkerhet för borgenärens fordran och konkursansökningen strider mot villkoren för säkerhetens ställande,

3. borgenärens fordran ej är förfallen till betalning och betryggande säkerhet erbjudes av tredje man.

Med säkerhet som ställts eller erbjudes av tredje man avses även borgen, om borgensmannen svarar som för egen skuld.

6 § Konkursansökan göres skriftligen hos konkursdomaren vid den tingsrätt, där gäldenären bör svara i tvistemål som angå gäld i allmänhet.

Sökanden skall ange och styrka de omständigheter som betinga konkursdomarens behörighet, om de ej äro kända.

Framgår ej av konkursansökningen vem som är behörig konkursdomare och efterkommer sökanden ej föreläggande att avhjälpa bristen, skall ansökningen avvisas.

7 §⁶ Har konkursansökan gjorts hos konkursdomare som icke är behörig, skall han genast sända ansökningshandlingen till konkursdomare som enligt vad handlingarna visa är behörig och underrätta sökanden. Ansökan skall anses gjord, när ansökningshandlingen kom in till den förra konkursdomaren.

8 §⁷ Till gäldenärs ansökningshandling bör i två exemplar fogas av honom under edsförpliktelse underskriven förteckning över boets tillgångar och skulder med uppgift om varje borgenärs namn och postadress samt om de böcker och andra handlingar som röra boet.

Till dödsbos eller dödsbodelägares ansökningshandling beträffande boet skall fogas bouppteckningen efter den döde eller, om inregistrering skett, uppgift om dagen därför. Är ej bouppteckning förrättad, lämnas uppgift om varje delägares namn och postadress.

⁴ Förutvarande 4 § upphävd genom 1971:498.

⁵ Senaste lydelse 1970:848.

⁶ Senaste lydelse 1969:805.

⁷ Senaste lydelse 1933:324.

9 §⁸ Borgenär, som söker gäldenären i konkurs, skall vid ansökningen lämna uppgift om sin fordran och de omständigheter i övrigt på vilka han grundar yrkandet. Han skall även i huvudskrift eller avskrift bifoga de handlingar han vill åberopa. Ansökningshandlingarna och de handlingar som fogats till denna skola ges in i två exemplar.

10 §⁹ Är ansökningen i de hänseenden som avses i 8 eller 9 § eller eljest så bristfällig att den ej kan prövas och efterkommer sökanden ej föreläggande att avhjälpa bristen, skall ansökningen avvisas.

11 §¹⁰ Har borgenärs fordran fastställts av domstol eller har domstol enligt lagsökningslagen (1946:808) meddelat bevis att utmätning för fordringen får äga rum, skall denna godtagas som stöd för behörighet att söka gäldenären i konkurs utan hinder av att beslutet ej vunnit laga kraft, om det ej förordnats att beslutet icke får verkställas. Detsamma gäller, när överexekutor meddelat föreskrift om verkställighet av skiljedom och ej annorlunda förordnats av högre myndighet eller av domstol, där talan mot skiljedomen är anhängig.

I andra fall än som avses i första stycket skall borgenären styrka fordringen.

12 §¹¹ Upptages gäldenärs konkursansökan, skall konkursdomaren genast pröva ansökningen. Om konkursdomaren med hänsyn till tillgängliga upplysningar eller eljest finner särskilda skäl föreligga att ej godtaga uppgiften om gäldenärens insolvens, skall målet hänskjutas till rätten.

Avser konkursansökan dödsbo, som ej står under förvaltning av boutredningsman, och har ansökningen gjorts av en eller flera men icke samtliga delägare, skall målet hänskjutas till rätten. Avträdes dödsboets egendom till förvaltning av boutredningsman på grund av framställning som göres senast när ansökningen prövas, förfaller konkursansökningen.

13 §¹² Upptages borgenärs konkursansökan, skall konkursdomaren genast förelägga gäldenären att inkomma med förklaring inom viss tid, högst en vecka, från det han fått del av ansökningshandlingarna. Om det behövs för att gäldenären skall få skäligt rådrom, kan dock tiden utsträckas till högst en månad.

Ansökningshandlingarna och föreläggandet skola delges gäldenären. Delgivning enligt 12 § delgivningslagen (1970:428) får ske endast om anledning förekommer att gäldenären avvikit eller eljest håller sig undan. Delgivning enligt 15 § första stycket delgivningslagen får ske även när gäldenären vistas på känd ort utom riket, om delgivning eljest ej kan ske här i riket och konkursdomaren med hänsyn till omständig-

⁸ Senaste lydelse 1946:809.

⁹ Senaste lydelse 1970:848.

¹⁰ Senaste lydelse 1946:809.

¹¹ Senaste lydelse 1970:444.

¹² Senaste lydelse 1946:809.

heterna finner det icke skäligen böra krävas att delgivningen verkställs utom riket.

Om delgivning sker enligt 15 § delgivningslagen, skall konkursdomaren tillse, att gäldenärens egendom sättes under säker vård. Kostnaden därför skall betalas av borgenären.

14 §¹³ Medger gäldenären borgenärs konkursansökan, skall konkursdomaren genast pröva ansökningen. Om konkursdomaren med hänsyn till tillgängliga upplysningar eller eljest finner särskilda skäl föreligga mot antagande att gäldenären är insolvent, skall målet hänskjutas till rätten.

Bestrider gäldenären ansökningen eller underlåter han att förklara sig, hänskjutes målet till rätten.

15 §¹⁴ Mål som hänskjutes till rätten skall av konkursdomaren utsättas att förekomma inom två veckor eller, om särskilda skäl föreligga, en månad. Parterna skola kallas till rätten och därvid erinras om den i 16 § föreskrivna påföljden av parts utevaro. I fall som avses i 12 § andra stycket skall även dödsbodelägare som ej biträtt ansökningen kallas.

I fråga om delgivning av kallelse har 13 § andra stycket motsvarande tillämpning.

16 §¹⁵ Uteblir borgenär, som gjort konkursansökningen, när mål om gäldenärens försättande i konkurs företages till förhandling av rätten, skall målet avskrivas, om ej gäldenären medger ansökningen.

Gäldenärens utevaro från förhandling i mål om hans försättande i konkurs hindrar icke att målet avgöres.

Förhandling får på parts begäran uppskjutas när särskilda omständigheter föreligga. Uppskov får dock ej utan synnerliga skäl meddelas mot sökandens bestridande. Endast om det oundgängligen behövs får uppskovet göras längre än fyra veckor.

17 §¹⁶ Äro flera ansökningar om gäldenärens försättande i konkurs anhängiga samtidigt och bifalles annan ansökning än den som kom in först, skall det med avseende på fråga som är beroende av tiden för konkursansökan anses som om konkursbeslutet grundats på den ansökning som kom in först.

18 § Konkursansökan får ej återkallas sedan beslut om konkurs meddelats. Utan hinder av att gäldenären själv ansökt om konkursen eller medgivit borgenärs ansökan därom skall dock på gäldenärens klagan högre rätt häva beslutet, om gäldenären visar att han är solvent.

¹³ Senaste lydelse 1969:805.

¹⁴ Senaste lydelse 1946:809.

¹⁵ Senaste lydelse 1934:70.

¹⁶ Senaste lydelse 1970:444.

19 §¹⁷ Meddelas beslut om konkurs skall konkursdomaren genast utsätta första borgenärssammanträdet att hållas inför konkursdomaren tidigast tre och senast fem veckor från dagen för konkursbeslutet. Sammanträdet får dock hållas senare än som har sagts nu, om det är nödvändigt med hänsyn till konkursboets omfattning och beskaffenhet. Konkursdomaren skall även bestämma den tid, minst fyra och högst tio veckor från dagen för konkursbeslutet, inom vilken bevakning av fordran skall äga rum. Han skall därjämte bestämma den eller de ortstidningar i vilka kungörelser om konkursen skola införas.

Konkursbeslutet jämte vad konkursdomaren bestämt enligt första stycket kungöres i Post- och Inrikes Tidningar och i ortstidning som avses i nämnda stycke.

Gäldenären skall kallas till första borgenärssammanträdet och därvid erinras om sin skyldighet enligt 92 § att vid sammanträdet avlägga bouppteckningsed. I fråga om delgivning av kallelsen gäller vad som är föreskrivet om stämning i tvistemål.

20 §¹⁸ Sedan beslut om konkurs meddelats, får gäldenären icke råda över egendom som hör till konkursboet. Han får ej heller åta sig förbindelser som kunna göras gällande i konkursen.

21 §¹⁹ Rättshandling mellan gäldenären och annan, som företages senast dagen efter den då kungörelse om konkursbeslutet var införd i Post- och Inrikes Tidningar, skall utan hinder av vad som sägs i 20 § gälla, om det ej visas att den andre ägde kännedom om beslutet eller att det förekom omständigheter som gävo honom skälig anledning antaga att gäldenären var försatt i konkurs. Överlåtelse av eller annat förfogande över egendom som på grund härav skall gälla, skall likväl, om konkursboet utan oskäligt uppehåll yrkar det, gå åter mot att boet ersätter den andre vad han utgivit jämte nödvändig eller nyttig kostnad.

Infriar någon förpliktelse mot gäldenären efter den tidpunkt som anges i första stycket, skall det tillgodoräknas honom, om det av omständigheterna framgår att han var i god tro. Företager någon uppsägning eller annan liknande rättshandling mot gäldenären eller företager gäldenären sådan rättshandling mot annan efter sagda tidpunkt, skall den gälla, om det av omständigheterna framgår att den andre vad i god tro och det är uppenbart obilligt att rättshandlingen blir ogiltig mot konkursboet.

Om verkan av gäldenärens överlåtelse eller pantsättning av löpande skuldebrev, aktiebrev och vissa andra jämförbara värdehandlingar finnas särskilda bestämmelser.

22 §²⁰ Pågår rättegång mellan gäldenären och annan om egendom som hör till konkursboet, får konkursboet övertaga gäldenärens talan.

¹⁷ Senaste lydelse 1970:848.

¹⁸ Senaste lydelse 1946:809.

¹⁹ Senaste lydelse 1973:1132.

²⁰ Senaste lydelse 1946:809.

Övertager boet ej gäldenärens talan, ehuru det underrättats om rättegången, skall egendomen anses icke tillhöra konkursboet och får ej heller så länge konkursen pågår utmätas för fordran som kan göras gällande i konkursen. Beträffande konkursboets skyldighet att svara för rättegångskostnad, om det övertager gäldenärens talan, tillämpas vad som i rättegångsbalken föreskrives om den, till vilken överlåtelse ägt rum enligt 13 kap. 7 § samma balk.

Föres talan mot gäldenären angående fordran som kan göras gällande i konkursen, får konkursboet inträda i rättegången jämte gäldenären.

Det åligger gäldenären att i fall som avses i första och andra styckena underrätta domstolen om konkursen. Domstolen skall lämna konkursboet meddelande om rättegången.

23 § Sedan beslut om konkurs meddelats, får egendom som hör till konkursboet ej utmätas för fordran hos gäldenären. Om det ändå sker, är åtgärden utan verkan.

Utan hinder av konkurs får likväl egendom vari panträtt för viss fordran gäller utmätas för fordringen.

24 §²¹ Har utmätning skett innan beslut om konkurs meddelats, skall verkställigheten fortgå utan hinder av konkursen, om ej annat följer av andra eller tredje stycket. Om utmätningssökanden ej hade panträtt och den förmånsrätt som han vunnit genom utmätningen skall gå åter, skall belopp, som enligt utsökningslagen (1877:31 s. 1) skolat utgivas till utmätningssökanden eller annan borgenär som ej hade panträtt, i stället redovisas till förvaltaren.

Verkställigheten skall på begäran av förvaltaren uppskjutas, om det behövs för att borgenärs rätt skall kunna tillvaratagas eller eljest synnerliga skäl föreligga. Begäran om uppskov får göras även av borgenär, vars rätt kan bero därav. Om auktion är utsatt, skall konkursboet betala kostnad som blir onyttig genom uppskovet.

Om utmätningssökanden ej hade panträtt och den förmånsrätt som han vunnit genom utmätningen skall gå åter, skall även utmätningen gå åter, om förvaltaren begär det innan egendomen blivit såld.

25 § Beslut om konkurs går i verkställighet utan hinder av att ändring i beslutet sökes.

Vill annan än gäldenären klaga över att konkursansökan bifallits, räknas besvärstiden från den dag då kungörelse om konkursbeslutet var införd i Post- och Inrikes Tidningar.

26 §²² Om högre rätt upphäver beslut om konkurs, skall konkursdomaren genast låta kungöra den högre rättens beslut. Innan egendomen i boet återställes till gäldenären skola konkurskostnaderna och annan skuld som boet ådragit sig uttagas ur egendomen såvitt den förslår.

²¹ Senaste lydelse 1971:498.

²² Senaste lydelse 1973:1132.

Egendom som ingår i konkurs och återvinning till konkursbo

27 §²³ Till konkursbo räknas, i den mån ej annat följer av 21 §, all egendom, som tillhörde gäldenären när konkursbeslutet meddelades eller tillfaller honom under konkursen och som är av beskaffenhet att kunna utmätas. Till konkursbo räknas även den egendom som kan tillföras boet genom återvinning.

Avlöning eller därmed vid utmätning jämställd arbetsinkomst som innestår vid konkursens början och arbetsinkomst som gäldenären därefter förvärvar får dock behållas av honom, i den mån den ej, sedan skatteavdrag skett enligt vad därom är föreskrivet, uppenbart överstiger vad som åtgår för hans och hans familjs försörjning samt till fullgörande av underhållsskyldighet som i övrigt åvilar honom. Vad som sagts om avlöning äger motsvarande tillämpning i fråga om periodiskt utgående vederlag för utnyttjande av rätt till litterärt eller konstnärligt verk eller annat sådant och beträffande belopp vilka utgå som pension eller livränta. Om rättigheten till pension eller livränta är av beskaffenhet att kunna utmätas, får dock konkursboet förfoga över den.

Gäldenären är skyldig att underrätta förvaltaren om inkomst som avses i andra stycket. Vill förvaltaren göra anspråk på inkomsten, skall han därom underrätta arbetsgivare eller annan som skall utgiva förmånen. Innan sådan underrättelse lämnats får förfallet belopp betalas ut till gäldenären.

Twist huruvida någon del av inkomsten skall tillkomma konkursboet, prövas av rätten på ansökan av förvaltaren, borgenär, gäldenären eller underhållsberättigad. Konkursdomaren skall inhämta yttrande av rättens ombudsman och, om förvaltaren ej är sökande, av denne samt skyndsamt utsätta tid och plats för rättens sammanträde och om detta underrätta gäldenären, förvaltaren och rättens ombudsman samt, om borgenär eller underhållsberättigad är sökande, denne. Rättens beslut länder till efterrättelse, även om talan föres däremot. Beslutet skall på ansökan ändras, om senare upplysta omständigheter eller ändrade förhållanden föranleder det.

28 § Återvinning till konkursbo får på begäran av boet ske i enlighet med vad som anges i detta kapitel. Vad som har sagts nu gäller dock ej beträffande

1. betalning av skatt eller allmän avgift som avses i 1 § lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m., om fordringen varit förfallen till betalning,

2. betalning av eller förmånsrätt för underhållsbidrag enligt giftermåls- eller föräldrabalken, om bidragsbeloppet varit förfallet till betalning och den underhållsberättigade icke gynnats på ett otillbörligt sätt.

29 §²⁴ Med fristdag avses dagen då ansökan om gäldenärens försätande i konkurs kom in. Har god man förordnats enligt ackordslagen (1970:847) avses med fristdag i stället dagen för ansökan härom, såvida konkursansökan gjorts inom tre veckor från det att verkan av godmansförordnandet förföll eller, när förhandling om offentligt ackord följt, ackordsfrågan avgjordes. Har dödsbo avträtts till förvaltning av boutredningsman avses med fristdag dagen för ansökan härom, såvida boutredningsman förordnats senare än tre månader före den dag som eljest skulle anses som fristdag.

29 a § Som närstående till gäldenären anses den som är gift med eller är syskon eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till gäldenären eller är besvägrad med honom i rätt upp- eller nedstigande led eller så att den ene är gift med den andres syskon samt den som eljest står gäldenären personligen särskilt nära.

Som närstående till näringsidkare eller juridisk person anses vidare

1. den som har en på andelsrätt eller därmed jämförligt ekonomiskt intresse grundad, väsentlig gemenskap med näringsidkaren eller den juridiska personen,

2. den som ej ensam men jämte honom närstående har sådan gemenskap med näringsidkaren eller den juridiska personen som sägs under 1,

3. den som genom en ledande ställning har ett bestämmande inflytande över verksamhet som näringsidkaren eller den juridiska personen bedriver,

4. den som är närstående till någon som enligt 1—3 är närstående.

29 b § Avhändelse av fast egendom anses ej ha ägt rum förrän lagfart sökts.

30 § Rättshandling, varigenom på otillbörligt sätt viss borgenär gynnats framför andra eller gäldenärens egendom undandragits borgenärerna eller hans skulder ökats, går åter, om gäldenären var eller genom sitt förfarande blev insolvent samt den andre kände till eller bort känna till gäldenärens insolvens och de omständigheter som gjorde rättshandlingen otillbörlig.

Ägde rättshandlingen rum mer än fem år före fristdagen, går den åter endast om den företagits gentemot gäldenären närstående.

31 §²⁵ Gåva går åter, om den fullbordats senare än sex månader före fristdagen. Gåva som fullbordats dessförinnan men senare än ett år eller, när den skett till gäldenären närstående, två år före fristdagen går åter, om det icke visas att gäldenären varken var eller genom gåvan blev insolvent.

Första stycket gäller även köp, byte eller annat avtal, om med hänsyn till missförhållandet mellan utfästelserna på ömse sidor är uppenbart, att avtalet delvis har egenskap av gåva.

²⁴ Senaste lydelse 1973:1132.

²⁵ Senaste lydelse 1971:498.

Understöd och sedvanliga gåvor som ej stodo i missförhållande till gäldenärens ekonomiska förhållanden äro undantagna från återvinning enligt denna paragraf.

32 § Bodelning mellan gäldenären och hans make eller dennes dödsbo, vid vilken gäldenären eftergivit sin rätt i avsevärd mån eller låtit egendom frångå sig mot att fordran mot honom utlagts på hans lott, går i motsvarande mån åter, om bodelningshandlingen kommit in till rätten senare än två år före fristdagen och det icke visas att gäldenären efter bodelningen hade kvar utmättningsbar egendom som uppenbart motsvarade hans skulder.

33 §²⁶ Betalning av lön, arvode eller pension till gäldenären närstående, som skett senare än sex månader före fristdagen och som uppenbart översteg vad som kunde anses skäligt med hänsyn till gjord arbetsinsats, verksamhetens lönsamhet och omständigheterna i övrigt, går åter till belopp motsvarande överskottet. Har betalningen skett dessförinnan men senare än två år före fristdagen, går den åter i motsvarande mån, om det icke visas att gäldenären varken var eller genom betalningen blev insolvent.

34 §²⁷ Överföring av medel till pensionsstiftelse, som skett senare än sex månader före fristdagen och som medfört att stiftelsen fått överskott på kapitalet, går åter till belopp motsvarande överskottet. Har överföringen skett dessförinnan men senare än ett år eller, när åtgärden väsentligen gynnat gäldenären eller honom närstående, två år före fristdagen, går den åter i motsvarande mån, om det icke visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

Överföring till pensionsstiftelse i annat fall än som sägs i första stycket går åter, om överföringen skett senare än tre månader före fristdagen. Har överföringen väsentligen gynnat gäldenären eller honom närstående, går den också åter, om åtgärden skett dessförinnan men senare än två år före fristdagen och det icke visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

Överföring av medel till personalstiftelse går åter, om överföringen skett senare än sex månader före fristdagen. Har överföringen skett dessförinnan men senare än ett år eller, när åtgärden väsentligen gynnat gäldenären eller honom närstående, två år före fristdagen, går den åter, om det icke visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

Om rätt att i särskilda fall återkräva försäkringspremier m.m. finnas bestämmelser i 117 § lagen (1927:77) om försäkringsavtal.

35 §²⁸ Betalning av skuld, som skett senare än tre månader före fristdagen och som gjorts med annat än sedvanliga betalningsmedel, i förtid eller med belopp som avsevärt försämrat gäldenärens

²⁶ Senaste lydelse 1971:1039.

²⁷ Senaste lydelse 1944:707.

²⁸ Senaste lydelse 1970:848.

ekonomiska ställning, går åter, om den ej med hänsyn till omständigheterna ändå kan anses som ordinär. Har betalningen skett till närstående dessförinnan men senare än två år före fristdagen, går den åter, om det icke visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

Vad som i första stycket sägs om återvinning av betalning äger motsvarande tillämpning när kvittning skett, om borgenären enligt 121 § ej varit berättigad att kvitta i konkursen.

36 § Betalning för växel eller check går i fall som avses i 35 § åter endast i den mån den som mottog betalningen kunnat vägra att göra det utan att förlora växel- eller checkrätt mot annan hos vilken han kunde erhålla täckning.

Är återvinning av betalning utesluten till följd av vad i första stycket sägs, är den som, om betalning uteblivit, skolat bära den slutliga förlusten skyldig att utge ersättning under samma förutsättningar som gällt för återvinning, om betalningen skett till honom som borgenär.

37 §²⁹ Säkerhet som gäldenären överlämnat senare än tre månader före fristdagen går åter, om den ej var betingad vid skuldens tillkomst eller ej överlämnats utan dröjsmål efter skuldens tillkomst. Har säkerheten överlämnats till gäldenären närstående dessförinnan men senare än två år före fristdagen, går den åter under angivna förutsättningar, om det icke visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

Med överlämnande av säkerhet jämställs annan åtgärd av gäldenären eller borgenären som är avsedd att trygga borgenärens rätt.

När säkerheten förutsätter inskrivning, skall dröjsmål som sägs i första stycket anses föreligga, om ansökan gjorts senare än på den inskrivningsdag som inträffar näst efter två veckor från skuldens tillkomst.

38 § Förmånsrätt eller betalning som borgenär vunnit genom utmätning går åter, om egendomen tagits i mät senare än tre månader före fristdagen. Har utmätningen skett till förmån för gäldenären närstående, går förmånsrätten eller betalningen också åter, om egendomen tagits i mät dessförinnan men senare än två år före fristdagen och det icke visas att gäldenären varken var eller genom åtgärden blev insolvent.

39 §³⁰ Vid återvinning skall egendom som gäldenären utgivit återbäras till konkursboet.

Den som lämnat gäldenären vederlag för egendom som sägs i första stycket äger återfå vad han utgivit. Detta gäller dock ej vederlag som icke kommit boet till godo, om den som lämnade vederlaget hade eller borde ha haft kännedom om att gäldenärens avsikt var att undanhålla borgenärerna detsamma.

²⁹ Senaste lydelse 1946:809.

³⁰ Senaste lydelse 1946:809.

Finnes egendom som enligt första eller andra stycket skall återbäras ej i behåll, skall ersättning för dess värde utgå. Är återbäring av viss egendom förenad med särskild olägenhet för den förpliktade, kan det medges honom att utge ersättning i egendomens ställe.

39 a § Den som är skyldig att återbära egendom skall även utge den avkastning som belöper på tiden efter delgivning av stämning i målet. Den som skall återbära egendom vid återvinning enligt 30 § kan dock förklaras skyldig att utge den avkastning han uppburit sedan han mottog egendomen.

Den som nedlagt nödvändig eller nyttig kostnad på egendom som återbäres har rätt till ersättning därför, om ej särskilda skäl föreligga däremot.

Återvinnes säkerhet som grundas på inteckning, skall inteckningshandlingen återställas eller, om den behövs som bevis för fordringen, tillhandahållas för utbyte eller dödning av inteckningen. Kan det ej ske, skall ersättning utgå.

39 b § Har tredje man ställt egendom som säkerhet för förpliktelse av gäldenären och, sedan gäldenären fullgjort förpliktelsen, återfått säkerheten, är den som återställt säkerheten ej skyldig att vid återvinning återbära mer än som överstiger säkerhetens värde, om han ej kan återfå denna och ej heller, när han återställde säkerheten, kände till eller bort känna till gäldenärens insolvens.

Tredje man är skyldig att till borgenären eller, om konkursboet begär det, direkt till konkursboet ånyo utge säkerheten eller ersätta dess värde under samma förutsättningar som skolat gälla för återvinning av fullgörelsen, om den i stället skett till honom.

Första och andra styckena äga motsvarande tillämpning, när tredje man ingått borgen för gäldenärens förpliktelse och gäldenären fullgjort förpliktelsen.

40 § Skyldighet för annan än konkursbo att enligt 39, 39 a eller 39 b § utge egendom eller ersättning, återställa eller tillhandahålla inteckningshandling eller ånyo ställa säkerhet eller borgen kan jämkas, om synnerliga skäl föreligga.

40 a § Har egendom, som enligt vad förut är sagt kan återvinnas, överlåtits till annan, har konkursboet samma rätt till återvinning mot denne, om han kände till eller bort känna till de omständigheter som grunda denna rätt.

40 b § Återvinning påkallas av förvaltaren genom väckande av talan vid allmän domstol, genom anmärkning mot bevakning eller genom invändning mot annat yrkande som framställs mot konkursboet. Om förvaltaren icke vill påkalla återvinning och ej heller ingår förlikning i saken, får borgenär som bevakat fordran i konkursen påkalla återvinning genom väckande av talan vid allmän domstol. För återgång av förmånsrätt som vunnits genom utmätning är särskild åtgärd ej behövlig.

Talan vid allmän domstol väckes inom ett år från fristdagen. Dock får talan väckas inom tre månader från det att anledning därtill blev känd för konkursboet. Har gäldenären avhänt sig fast egendom eller är fråga om återgång av bodelning, kan talan även väckas inom tre månader från den dag då lagfart söktes eller bodelningshandlingen ingavs till rätten.

Borgenär som för talan svarar för rättegångskostnaden men har rätt att få ersättning därför av boet, i den mån kostnaden täckes av vad som kommit boet till godo genom rättegången.

40 c § Den som med anledning av återvinning får fordran i konkursen är, även om han ej bevakar fordringen, berättigad att vid återbäring till boet avräkna vad som bort tillkomma honom såsom utdelning, om bevakning hade skett i rätt tid, och i övrigt vid senare utdelning utfå vad som skolat belöpa på fordringen, om den hade bevakats.

3 kap.

Förvaltning av egendom som ingår i konkurs

54 § Den enligt 43 § utsedde förvaltaren skall så snart ske kan ej mindre omhändertaga gäldenärens bo med de böcker och andra handlingar, som röra boet, samt, där gäldenären är eller under det senaste året före konkursansökningen varit bokföringsskyldig, i hans handelsböcker å lämpligt ställe göra anteckning om dagen för omhändertagandet, än även förrätta uppteckning av tillgångar och skulder i boet med uppgift å varje borgenärs namn, boningsort och postadress, så ock å nämnda böcker och handlingar. Där så befinnes nödigt, må förvaltaren för bouppteckningsförrättningen anlita sakkunnigt biträde. I bouppteckningen skola tillgångarna upptagas till de värden, som de efter noggrann uppskattning prövas äga. Vid bouppteckningsförrättningen skall gäldenären vara tillstädes och under edsförpliktelse redligen uppgiva boet. Har av gäldenären under edsförpliktelse underskriven bouppteckning förut ingivits till konkursdomaren och finner förvaltaren densamma tillförlitlig, vare upprättande av ny bouppteckning ej av nöden.

Då bouppteckning upprättas av förvaltaren, skall ett exemplar därav tillställas konkursdomaren inom en vecka från det beslutet om konkurs meddelades. Möter i något fall hinder härför, åligge förvaltaren att inom nämnda tid tillställa konkursdomaren förteckning å borgenärerna, upptagande varje borgenärs namn, boningsort och postadress samt att därefter så snart ske kan inkomma med bouppteckningen. Godkänner förvaltaren till konkursdomaren förut ingiven bouppteckning, göre anmälan därom inom tid, som nyss sagts.

55 § Förvaltaren skall under rättens ombudsmans inseende så snart ske kan upprätta skriftlig berättelse om boets tillstånd, så ock om orsakerna till gäldenärens obestånd, så vitt de kunnat utrönas. I berättelsen skall upptagas en översikt över tillgångar och gäld av olika slag ävensom särskilt anmärkas, huruvida skäl原因 anledning förefinnes

till antagande, att gäldenären gjort sig skyldig till brottsligt förhållande mot sina borgenärer. Förefinnes anledning till antagande, som nyss sagts, skall grunden därför angivas. Om gäldenären är eller under det senaste året före konkursansökningen varit bokföringsskyldig, varde i berättelsen tillika anmärkt, vilka handelsböcker han hållit och huru de blivit förda; och skall i sådant fall vid berättelsen fogas den av gäldenären senast uppgjorda balansräkningen. Berättelsen skall underskrivas av förvaltaren.

Avskrift av berättelsen med den balansräkning, som må vara därvid fogad, skall av förvaltaren utan dröjsmål tillställas konkursdomaren ävensom hållas tillgänglig för borgenärer, som vilja taga del av densamma; och äge varje borgenär, som det begär, att mot ersättning för kostnaden få avskrift av berättelsen sig tillsänd.

97 §³¹ Gäldenär äger av konkursboet få ut egendom som enligt 65 § utsökningslagen undantages från utmätning.

I stället för 65 § 1 mom. 7 utsökningslagen skall dock gälla att, om annan utväg till försörjning saknas, nödigt underhåll får utgå av konkursboet till gäldenären och hans familj eller annan underhållsberättigad under en månad från den dag, då beslutet om konkurs meddelades, eller, om synnerliga skäl äro, under längre tid.

I dödsbos konkurs tillkommer förmån som avses i första stycket den dödes efterlevande familj. I stället för andra stycket gäller 18 kap. 5 § andra stycket ärvdabalken.

100 §³² I konkurs får endast fordran som uppkommit innan konkursbeslutet meddelades göras gällande, om ej annat följer av 21 § eller annan bestämmelse.

Fordran må i konkurs göras gällande, ändå att den är beroende av villkor eller ej förfallen till betalning.

Pensionsfordran må icke göras gällande till den del den gäldas av pensionsstiftelse.

100 a §³³ Den som enligt 29 a § skall anses som närstående till gäldenären får i konkurs icke göra gällande fordran på lön, arvode eller pension i vidare mån än som kan anses skäligt med hänsyn till gjord arbetsinsats, verksamhetens lönsamhet och omständigheterna i övrigt och i intet fall för längre tid tillbaka än ett år innan konkursansökningen gjordes.

103 §³⁴ Efter bevakningstidens utgång bestämme konkursdomaren utan dröjsmål efter samråd med rättens ombudsman och förvaltaren ej mindre viss tid, inom vilken anmärkningar må framställas mot de bevakade fordringarna, och ställe, varest de till ombudsmännen överlämnade bevakningshandlingarna skola hållas tillgängliga för granskning, än även tid och ställe för det borgenärssammanträde, som

³¹ Senaste lydelse 1968:625.

³² Senaste lydelse 1967:533.

³³ Senaste lydelse 1944:707.

³⁴ Senaste lydelse 1957:97.

enligt 108 § skall hållas inför ombudsmannen, därest anmärkningar framställas.

Anmärkningstiden skall bestämmas till minst två, högst fyra veckor från bevakningstidens utgång; dock må konkursdomaren, där det prövas oundgängligen nödigt, fastställa längre anmärkningstid än nu sagts. Det i 108 § omförmälda sammanträde må icke hållas tidigare än två eller senare än fyra veckor från utgången av anmärkningstiden.

Konkursdomaren bestämme ock viss dag inom fjorton dagar från nyssnämnda sammanträde, å vilken, därest förlikning ej träffas, målet angående de tvistiga fordringarna skall vid rätten förekomma. Där det i särskilt fall finnes nödvändigt, må målet utsättas till senare tidpunkt.

De avgöranden som avses i första och tredje styckena få träffas före utgången av bevakningstiden, om det lämpligen kan ske.

121 §³⁵ Fordran hos gäldenären som får göras gällande i konkursen kan av borgenären användas till kvittning mot fordran som gäldenären hade mot honom när konkursbeslutet meddelades. Detta gäller dock ej, om kvittning var utesluten utom konkurs på grund av fordringarnas beskaffenhet.

Är fordran beroende av sådant villkor att borgenären icke äger utfå fordringsbeloppet om ej viss omständighet inträffar, skall borgenären fullgöra sin förpliktelse, oaktat han annars ägt kvitta. Om han, innan kungörelse om slututdelning utfärdas, visar att villkoret uppfyllts, äger han emellertid återfå motsvarande belopp, i den mån det ej överstiger vad han har att fordra. Finnes anledning antaga att villkoret kommer att uppfyllas senare, skall för borgenären beräknat belopp avsättas vid slututdelningsförslagets upprättande.

Fordran mot gäldenären som förvärvats genom överlåtelse från tredje man senare än tre månader före den i 29 § angivna fristdagen får ej användas till kvittning mot fordran som gäldenären hade när borgenären förvärvade sin fordran. Detsamma gäller, om fordran mot gäldenären förvärvats tidigare genom sådant fång och borgenären då hade skälig anledning antaga att gäldenären var insolvent.

Borgenär, som satt sig i skuld till gäldenären under sådana omständigheter att det är att jämföra med betalning med annat än sedvanliga betalningsmedel, får ej kvitta, i den mån sådan betalning hade kunnat bli föremål för återvinning.

121 a § Fordran på ersättning vilken tillkommer borgensman eller annan med anledning av förpliktelse som han infriat (regressfordran) anses vid tillämpning av 121 § ha förvärvats när hans förpliktelse grundades.

För rätt att kvitta kräves ej, att fordringen bevakas i konkursen. När kvittning ej får ske, äger borgenären likväl på sin skuld avräkna vad som bort tillkomma honom som utdelning i konkursen, om hans fordran hade bevakats i rätt tid.

Överlåter boet fordran så att borgenär därigenom förlorar rätt till kvittning, skall boet gottgöra borgenären därför.

³⁵ Senaste lydelse 1970:848.

133 § Ha flera utfäst eller eljest ådragit sig solidariskt betalningsansvar och är skulden delvis betald, skall utdelning för borgenärens återstående fordran i sådan gäldenärs konkurs beräknas på fordringens belopp utan avdrag för avbetalning som medgäldenär gjort, om avbetalningen skett genom ackord, konkurs eller annan fördelning av insolvent medgäldenärs bo eller om den skett senare än, tre månader före den i 29 § angivna fristdagen. Detsamma gäller vid avbetalning i annat fall av medgäldenär, i den mån avbetalningen medfört rätt för denne att söka tillbaka beloppet av konkursgäldenären (regressrätt).

Har konkursgäldenären infriat medgäldenärs regressfordran och äger återvinning därav ej rum, skall dock avdrag ske.

Om utdelningen överstiger borgenärens fordran, fördelas överskottet enligt vad som följer av gäldenärernas inbördes ansvarighet för fordringen.

Hur utdelning för fordran hos handelsbolag beräknas i bolagsmans konkurs är föreskrivet i 19 § lagen (1895:64) om handelsbolag och enkla bolag.

134 § När avbetalning skett på fordran för vilken flera äro solidariskt ansvariga och utdelning till borgenären enligt 133 § skall beräknas på högre belopp än den kvarstående fordringen, skall utdelning beräknas gemensamt för borgenären och medgäldenär som har regressfordran. Borgenären har företräde till betalning framför medgäldenären. Ha flera medgäldenärer rätt till betalning av det som återstår sedan borgenären fått sitt, fördelas överskottet mellan dem enligt den grund som anges i 133 § tredje stycket.

Första stycket gäller i tillämpliga delar även när medgäldenär gör gällande regressfordran med anledning av vad han framdeles kan komma att betala utöver vad som bör belöpa på honom.

134 a § Om borgenär lyfter utdelning i fall då konkursgäldenären ställt säkerhet i sin egendom för regressfordran som solidariskt ansvarig medgäldenär kan få mot honom, minskas medgäldenärens rätt att begagna säkerheten med utdelningens belopp, i den mån utdelningen beräknats på belopp som svarar mot säkerhetens värde.

Första stycket har motsvarande tillämpning, när konkursgäldenären har fordran hos medgäldenären som denne kunnat använda till kvittning.

134 b § Om solidariskt ansvarig medgäldenär betalt skulden senare än tre månader före den i 29 § angivna fristdagen, skall utdelning för regressfordran, som han därigenom fått, beräknas på samma belopp som skolat tillämpas i fråga om utdelning till borgenären, om skulden ej betalats. Har annan solidariskt ansvarig medgäldenär regressfordran med anledning av tidigare avbetalning, skall dock utdelningen fördelas mellan medgäldenärerna enligt den grund som anges i 133 § tredje stycket.

134 c § Om solidariskt ansvarig gäldenär försatts i konkurs som ej avslutats innan medgäldenär försattes i konkurs, har den förres

konkursbo rätt till andel i överskott enligt 133 § tredje stycket även om regressfordringen ej bevakats i gäldenärens konkurs.

135 § Vad ovan har sagts med avseende på solidariskt betalningsansvar har motsvarande tillämpning i fall där borgenären fått pant eller annan säkerhet i tredje mans egendom.

136 § Är fordran beroende av sådant villkor, att borgenären icke äger utbekomma fordringsbeloppet, så vida ej viss omständighet inträffar, skall utdelning för fordringen beräknas i utdelningsförslag, som ej avser slututdelning i konkursen. Då slututdelning företages, skall sådan fordran ej komma i betraktande, om det saknas anledning antaga att villkoret kommer att uppfyllas. Om fordringen enligt vad nu sagts icke kommer i betraktande, skall vad vid tidigare utdelning beräknats för fordringen gå till fördelning emellan andra borgenärer.

176 §³⁶ Kallelse till borgenärssammanträde skall utfärdas av rättens ombudsman, där det ej enligt vad för särskilda fall är stadgat åligger konkursdomaren.

Sådan kallelse skall innehålla uppgift å tid och ställe för sammanträdet ävensom å de ärenden, som därvid skola förekomma.

Kallelsen skall minst tio dagar före sammanträdet införas en gång i allmänna tidningarna och den eller de ortstidningar, som bestämts för offentliggörande av kungörelser om konkursen; dock må för visst fall bestämmas kortare tid, så framt särskilda omständigheter påkalla sådant.

Om borgenärssammanträdes utlysande skola förvaltaren och gäldenären samt, där konkursdomaren utfärdar kallelsen, rättens ombudsman särskilt underrättas.

185 §³⁷ Finner konkursdomaren, då beslut om konkurs meddelas, anledning till antagande, att gäldenärens bo icke förslår till bestridande av konkurskostnaderna, och ställes ej genast säkerhet för sagda kostnader, skall vad förut i denna lag är stadgat om vidtagande av åtgärder då konkurs uppstått icke äga tillämpning, utan gälle vad här nedan föreskrives:

1) Konkursdomaren skall om konkursen genast utfärda kungörelse med uppgift om dagen, då konkursansökningen ingivits; och varde i kungörelsen dessutom anmärkt, att anledning finnes till sådant antagande, som ovan sagts. Kungörelsen skall ofördröjligen anslås i rättens kansli samt genast eller nästa postdag avsändas för att en gång införas i allmänna tidningarna ävensom en eller två tidningar inom orten; varjämte konkursdomaren har att om konkursen genast underrätta allmänna åklagaren i orten samt, om gäldenären är ämbets- eller tjänsteman, hans närmaste förman.

2) Konkursdomaren skall, där det prövas erforderligt, förordna en god man att taga vård om gäldenärens bo. Har icke till konkurs-

³⁶ Ändringen innebär att femte stycket upphävs.

³⁷ Senaste lydelse 1970:743.

domaren ingivits av gäldenären under edsförpliktelse underskriven förteckning över hans tillgångar och skulder med uppgift om dels varje borgenärs namn och postadress, dels i vad mån skuld avser lön eller pension och dels de böcker och andra handlingar, som röra boet, skall god man alltid förordnas. Det åligger i sådant fall gode mannen att ofördröjligen upprätta och till konkursdomaren inkomma med förteckning, som nyss sagts. Vid bouppteckningsförrättningen skall gäldenären vara tillstädes och under edsförpliktelse redligen uppgiva boet.

3) Framgår ej av bouppteckningen, att tillgång finnes till bestridande av konkurskostnaderna, kalle konkursdomaren genast gäldenären att inställa sig för att fästa bouppteckningens riktighet med sådan ed, som i 91 § sägs. Edgången må ej utsättas att äga rum tidigare än en vecka efter det beslutet om konkurs meddelades. Har konkursansökningen gjorts av borgenär, varde underrättelse om tiden för edgången med posten översänd till honom.

Edgångsyrkande, varom stadgas i 93 §, må jämväl i fall, varom nu är fråga, av borgenär framställas.

Vad 4 kap. i övrigt föreskriver i avseende å edgång likasom ock vad i samma kapitel stadgas om påföljd för gäldenär av tredska att vid bouppteckningsförrättning vara tillstädes och uppgiva boet skall i fall, som här avses, äga motsvarande tillämpning.

4) Varder ej genom tillägg vid bouppteckningens beedigande eller eljest ådagalagt, att tillgång finnes till bestridande av konkurskostnaderna, och ställes ej heller säkerhet för sagda kostnader, meddele konkursdomaren beslut om avskrivning av konkursen. Innan gäldenären beedigat bouppteckningen eller annan fullgjort edgång, som må hava förelagts honom, må konkursen ej avskrivas, där ej hinder föreligger för edgångs fullgörande inom skälig tid och konkursdomaren finner anledning saknas till antagande, att genom edgången tillgång till kostnadernas bestridande skulle yppas.

5) Finnes boet förslå till konkurskostnadernas bestridande eller ställes säkerhet för desamma, skall konkursdomaren iakttaga vad som omförmäles i 19 §, därvid likväl de tider, som enligt sagda paragraf skola räknas från det beslutet om konkurs meddelades, i stället skola räknas från dagen för utfärdandet av kungörelse enligt paragrafen. Med konkursen skall jämväl i övrigt så förhållas som i allmänhet är beträffande konkurser föreskrivet; dock att, där bouppteckningsed redan avlagts, det ej åligger gäldenären eller annan, som gått eden, att ånyo fullgöra sådan edgång.

198 §³⁸ Har konkurs i annat fall än som avses i 26 § upphört utan att till boet hörande fast egendom eller här i riket registrerat skepp eller andel i sådant skepp gått till försäljning, ankomme på fastighetens eller skeppets eller skeppsandelens ägare att därom göra anmälan hos den myndighet, hos vilken anteckning om konkursen eller anmälan om densamma ägt rum; skolande, när förhållandet styrkes, anteckning därom göras i fastighetsboken eller i skeppsregistret.

Vad i första stycket stadgas skall äga motsvarande tillämpning beträffande luftfartyg, som blivit infört i luftfartygsregistret, samt lott i och intecknade reservdelar till sådant fartyg.

201 § Om det, sedan konkursbeslut meddelats, finnes föreligga synnerliga skäl att konkursen handlägges på annan ort, kan konkursdomaren efter samråd med konkursdomaren på den andra orten bestämma att konkursen skall handläggas av denne.

209 § Konkursdomaren äge, ändå att han är jävig, meddela de beslut eller vidtaga de åtgärder, som omförmälas i 6 § tredje stycket, 7 och 10 §§, 12 § andra stycket samt 13, 15, 19 och 201 §§; finner konkursdomaren, då konkurs uppstått, anledning till antagande, att gäldenärens bo icke förslår till bestridande av konkurskostnaderna, äge han ock, utan hinder av jäv, vidtaga de åtgärder, som för sådant fall föreskrivas i 185 § under 1) och 2). Är konkursdomaren av jäv hindrad att utse konkursförvaltare enligt 43 §, skall han uppdraga åt lämplig person att taga vård om boet intill dess förvaltare varder av ojävig domare utsedd.

216 §³⁹ Varder konkursansökning, som gjorts av borgenär, ej bifallen och befinnes borgenären hava, då han ingav ansökningen, saknat skälig anledning till antagande, att gäldenären var på obestånd, vare borgenären pliktig att, om gäldenären det yrkar, ersätta den skada, som skäligen må anses hava tillskyndats gäldenären genom ansökningen och dess handläggning.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1975.

2. Har ansökan om gäldenärs försättande i konkurs gjorts före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser. De nya bestämmelserna i 21, 22, 27—40 c, 97, 100, 100 a, 121—121 a och 133—136 §§ skall dock tillämpas, om konkursbeslutet meddelats efter ikraftträdandet.

3. I fråga om rättshandling eller åtgärd som ägt rum före lagens ikraftträdande får 28—38 §§ i sin äldre lydelse åberopas, om det medför frihet från återvinning.

I fråga om fordran på lön eller arvode som avser tiden före lagens ikraftträdande får 100 a § i sin äldre lydelse åberopas, om det medför att fordringen kan göras gällande i konkursen.

I fråga om rätt till kvittning under konkurs får 121 § i sin äldre lydelse åberopas, om borgenären ägt kvitta enligt den bestämmelsen och fordringarna stod mot varandra vid lagens ikraftträdande.

Har fordran, för vilken flera är solidariskt betalningsansvariga, helt eller delvis betalats före ikraftträdandet, skall i fråga om verkan av betalningen äldre bestämmelser gälla i stället för de nya reglerna i 133, 134 b och 135 §§.

Bestämmelserna i 134 a § skall ej tillämpas, om säkerhet ställts före ikraftträdandet eller fordringarna stod mot varandra vid ikraftträdandet.

³⁹ Senaste lydelse 1971:498.

Vad som sägs i 198 § om registrerat skepp, andel i sådant skepp och skeppsregister skall intill den dag regeringen bestämmer avse fartyg som blivit infört i fartygsregistret, lott i sådant fartyg samt inteckningsbok för fartyg.

4. Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till föreskrift som ersatts genom bestämmelse i denna lag, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

På regeringens vägnar

LENNART GEIJER

Trygve Hellners
(Justitiedepartementet)

